

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені М.П ДРАГОМАНОВА
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА**

Пояснювальна записка
до кваліфікаційної роботи магістра
на тему

**КОМПОЗИЦІЯ «ВІКНО В НЕЗАЛЕЖНІСТЬ» І МЕТОДИКА
НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
СТВОРЕННЮ СЮЖЕТНО-ТЕМАТИЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ**

Текст містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

Виконала: Заблоцька Єлизавета Ігорівна,
студентка 2 курсу, групи 20 мгом
спеціальності 023 Образотворче
мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація

Керівник: Руденко І. В., доцент, канд. пед. наук,
доцент кафедри образотворчого
мистецтва Національного
педагогічного університету імені
М. П. Драгоманова

Рецензент: Bernhard A. Boehler Art Historian,
Curator, Art Advisor Museum Director
(Retd.)

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені М. П. ДРАГОМАНОВА**

Педагогічний факультет

Кафедра образотворчого мистецтва

Освітньо-кваліфікаційний рівень магістр

Напрямок підготовки 02 Культура і мистецтво

Спеціальність 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
професор Певнюк О.Л.

“ 08 ” вересня 2021 року

**З А В Д А Н Н Я
НА ДИПЛОМНИЙ ПРОЕКТ СТУДЕНТУ**

Заблоцької Єлизавети Ігорівни

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи (проекту) Композиція «Вікно в Незалежність» і методика навчання студентів закладів вищої освіти створенню сюжетно-тематичної композиції керівник роботи (проекту) Руденко І. В., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри образотворчого мистецтва Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом від “ 8 ” вересня 2021 року № 1

2. Строк подання студентом роботи (проекту) **21 листопада 2022 року**

3. Вихідні дані до роботи (проекту) виконано новий авторський твір – стилізований сюжетно-тематичний колаж, робота виконана у графічному редакторі Adobe Photoshop, розроблена методика навчання студентів закладів вищої освіти створенню сюжетно-тематичної композиції.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

4.1 Дослідити історичний аспект розвитку та становлення сюжетно-тематичної композиції в Україні, як жанру образотворчого мистецтва;

4.2 Розкрити поняття сюжетно-тематичної композиції;

4.3 Охарактеризувати процес та етапи створення сюжетно-тематичної композиції;

4.4 Запропонувати осучаснене доповнення методики навчання студентів закладів вищої освіти створенню сюжетно-тематичної композиції у закладах вищої освіти.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

Растрове графічне зображення 160x96 см

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені М. П. ДРАГОМАНОВА**

**ПОДАННЯ
ГОЛОВІ ДЕРЖАВНОЇ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ
ЩОДО ЗАХИСТУ ДИПЛОМНОГО ПРОЕКТУ**

Направляється студент Заблоцька Є. І.

(прізвище та ініціали)

до захисту дипломної роботи (проекту)

за напрямом підготовки **02 Культура і мистецтво**

спеціальністю **023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація**

на тему: «Вікно в Незалежність» і методика навчання студентів закладів вищої
освіти створенню сюжетно-тематичної композиції

(назва теми)

Дипломний проект і рецензія додаються.

Декан Факультету

проф.Олефіренко Т.О.

Довідка про успішність

Заблоцька Є. І.

(прізвище та ініціали студента)

за період навчання на педагогічному факультеті з 2021 року до 2022 року
повністю виконав навчальний план за напрямом підготовки, спеціальністю з
таким розподілом оцінок за:

національною шкалою: відмінно 35,29 %, добре 52,94 %, задовільно 11,76 %;

шкалою ECTS: А 35,3 %; В 35,3 %; С 17,6 %; D 5,9 %; E 5,9 %.

Секретар факультету

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Висновок керівника дипломної роботи (проекту)

Студент (ка) Заблоцька Єлизавета Ігорівна скурпульозно працювала над розділами дипломної записки та розробкою творчої композиції «Вікно в Незалежність». Консультувалася з приводу композиції у процесі пошуку кращого її варіанту. Враховувала зауваження керівника та консультанта магістерського проекту. Вчасно завершила роботу над проектом _____

Керівник роботи (проекту)

(підпис)

“ 23 ” _____ листопада 20 22 _____ року

Висновок кафедри про дипломну роботу (проект)

Дипломний проект розглянуто.

Студент _____ Заблоцька Є.І. _____
(прізвище та ініціали)

допускається до захисту даного проекту в Державній екзаменаційній комісії.

Завідувач кафедри

образотворчого мистецтва _____

професор О.Л.Шевнюк

Примітки:

1. Зазначаються дані щодо навчальних досягнень студента за період навчання у вищому навчальному закладі, висновок керівника дипломної роботи (проекту) та висновок кафедри про дипломну роботу (проект).
2. Формат бланка А5 (148×210 мм), 2 сторінки.

ВІДГУК НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ

Заблоцької Єлизавети Ігорівни

(Прізвище, ім'я, по-батькові)

Зі спеціальності 023 образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

ОКР магістр

Тема дипломної роботи КОМПОЗИЦІЯ «ВІКНО В НЕЗАЛЕЖНІСТЬ» І МЕТОДИКА НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТВОРЕННЮ СЮЖЕТНО-ТЕМАТИЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ

Матеріали документальні фотографії, графічна програма, колаж,

1. Актуальність теми У кваліфікаційній роботі вперше конкретизоване процес виникнення сюжетно-тематичної композиції, особливості процесу композиційного і колористичного пошуку над авторською композицією «Вікно у Незалежність»; розкрито та доповнено мету і зміст навчання студентів закладів вищої освіти створення сюжетно-тематичної композиції та запропоноване методи навчання студентів закладів вищої освіти сюжетно-тематичної композиції, що підтверджує здатність магістрантки використовувати набуті знання, вміння та навички у практичній діяльності та відповідає 7 рівню Національної рамки кваліфікацій України.

2. Позитивні якості роботи У теоретичній частині роботи схарактеризоване історико-технологічна ретроспектива на становлення сюжетно-тематичної композиції в українському мистецтві та структуроване методи навчання студентів створенню сюжетно-тематичної композиції

Творча робота характеризується достатнім володінням графічною програмою, втіленням авторського задуму, а саме: зміни у житті українського народу підкреслено засобами живопису від темної до світлої кольорової гами; використане документальні фотографії, що відображають боротьбу українського народу за незалежність. Робота оригінальна, самостійна, що підтверджується теоретичним дослідженням та практичним втіленням

3. Практична цінність висновків і рекомендацій полягає в осучасненні методів і підходів до навчання студентів художньо-педагогічних закладів вищої освіти створенню сюжетно-тематичної композиції та впливу отриманих знань на подальшу художню діяльність, зокрема, майбутніх вчителів образотворчого мистецтва. Представлена у даній кваліфікаційній

роботі методика може бути ефективно використана для збагачення методичної складової художньо-педагогічної практики, художньо-естетичного та патріотичного виховання молоді, а також професійної підготовки майбутніх учителів образотворчого мистецтва. Деякі аспекти дослідження оприлюднене на IX Всеукраїнській науково-практичній Internet-конференції «Науковий простір студента: пошуки і знахідки», 28 квітня 2022 р., м. Київ; на XII Всеукраїнській науково-практичній Internet-конференції студентів, аспірантів, молодих науковців та науково-педагогічних працівників «Етико-естетична традиція у вітчизняній культурі». 01 грудня 2022 р., м. Київ. Опубліковані тези у збірниках цих конференцій

4. Наявність недоліків Більше уваги приділити опису педагогічного експерименту

5. Загальна оцінка роботи Вважаємо, що дипломний проєкт заслуговує високої оцінки

Науковий керівник доцент, канд. пед. наук, доцент кафедри образотворчого мистецтва

Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова

2022 р.

Іраїда РУДЕНКО

(прізвище, ініціали)

ÜBERPRÜFUNG FÜR DAS DIPLOMA ROBOTER

Zablotska Yelyzaveta Ihorivna

Spezialitäten 023 Kunstgewerbe, Kunsthandwerk, Restaurierung
BQN: mag.

Thema der wissenschaftlichen Arbeit:

Fenster zur Unabhängigkeit i Methode, um den Schülern beizubringen, den Grundstein für ihr bestes Studium der Komposition der handlungsthematischen Komposition zu legen

1. Eine Schlussfolgerung über den Grad der Übereinstimmung der abgeschlossenen Arbeit mit der Diplomqualifikation und Profilierungsfachrichtung

Die Arbeit wird auf einem ausreichenden fachlichen Niveau ausgeführt und entspricht dem Niveau eines Masterabschlusses im Fachgebiet «23 Bildende Kunst, Kunstgewerbe, Restaurierung».

In der wissenschaftlichen und praktischen Arbeit wurden die methodischen Grundsätze für die Organisation von Bildungsaktivitäten zur Erstellung von thematischen Kompositionen in Hochschuleinrichtungen entwickelt. Es wurden umfangreiche Vorarbeiten geleistet, die es ermöglichten, geeignete theoretische und praktische Schlussfolgerungen über die künstlerischen und technischen Aspekte zu ziehen.

Im theoretischen Teil werden moderne Technologien für den Unterricht von Schülern in Einrichtungen für thematische Komposition vorgeschlagen, und der Schwerpunkt wird auf die patriotische Erziehung gelegt. Der kreative Teil des Diplomprojekts "Fenster zur Unabhängigkeit" spiegelt das künstlerische Bild des aktuellen modernen Themas wider und wird durch die Bearbeitung und Zusammenstellung von Dokumentarfotos in einem Grafikeditor erstellt.

3. Eine Liste der Hauptmängel der Arbeit

keine groben Fehler gefunden

4. Allgemeine Bewertung der Arbeit

Das Diplomprojekt verdient eine positive Bewertung und kann zur Verteidigung zugelassen werden.

5. Schlussfolgerung zur Möglichkeit der Verleihung des Abschlusses an den Absolventen

Die Masterarbeit von Zablotska E. I. kann zur Verteidigung vorgelegt werden, die Studentin verdient die Verleihung des akademischen Grades "Master".

Rezensent

Bernhard A. Boehler

Art Historian, Curator, Art Advisor Museum Director (Retd.)

РЕЦЕНЗІЯ НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ

Заблоцька Єлизавета Ігорівна

(Прізвище, ім'я, по-батькові)

Зі спеціальності 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація
ОКР магістр

Тема дипломної роботи

«Вікно в Незалежність» і методика навчання студентів закладів вищої освіти створенню сюжетно-тематичної композиції

1. Висновок про ступінь відповідності виконаної роботи дипломній кваліфікації і профілюючій спеціальності

Робота виконана на достатньому фаховому рівні і відповідає рівню кваліфікації магістра з профілюючої спеціальності «023 образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»

2. Перелік позитивних якостей роботи (з виділенням елементів творчості)

У науково практичній роботі розроблено методичні засади організації навчально виховної діяльності зі створення сюжетно-тематичної композиції в закладах вищої освіти.

Виконано великий обсяг підготовчої роботи, що дозволило зробити відповідні теоретичні і практичні висновки щодо художніх і технологічних її аспектів.

У теоритичній частині запропоновані осучасненні технології для навчання студентів закладів сюжетної –тематичної композиції та акцентовано на патріотичному вихованні.

Творча частина дипломного проєкту «Вікно у Незалежність» відображає художній образ актуальної сучасної теми та виконана шляхом стилізації та колажування документальних фотографій у графічному редакторі

3. Перелік основних недоліків роботи

Грубих недоліків не виявлено

4. Загальна оцінка роботи

Дипломний проєкт заслуговує на позитивну оцінку та може бути допущений до захисту.

5. Висновок про можливість присвоєння випускнику кваліфікації

Магістерська робота Заблоцької Є. І. може бути представленою до захисту, студентка заслуговує на присвоєння освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»

Рецензент

Bernhard A. Boehler

Art Historian, Curator, Art Advisor Museum Director (Retd.)

« 23 » листопада 20 22 р.

Довідка
про результати антиплагіатної перевірки магістерської роботи

Комісією з академічної етики педагогічного факультету Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова здійснено перевірку магістерської роботи на тему: **Методика навчання студентів закладів ЗВО створенню сюжетно тематичної композиції**

студентки (та) 2 курсу спеціальності 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація **Заблоцької Єлизавети Ігорівни** щодо дотримання норм академічної етики.

За результатами аналізу роботи та аналізу звіту подібності, який було згенеровано системою виявлення збігів/ідентичності/схожості компанії UNICHECK, комісія дійшла до наступного висновку (*вибрати один з варіантів*):

1) Комісією не виявлено академічного плагіату. Дана магістерська робота може бути допущена до захисту на засіданні Екзаменаційної Комісії.

2) Комісією частково виявлені текстові запозичення – 9,48%, зокрема, модифікації технічного характеру. Ряд цитат оформлено неправильно з порушенням вимог наукового мовлення. Дана магістерська робота може бути допущена до захисту на засіданні Екзаменаційної Комісії.

3) Комісією виявлено академічний плагіат (обґрунтування факту академічного плагіату додається). Дана магістерська робота не може бути допущена до захисту на засіданні Екзаменаційної Комісії.

4) Інше

Голова комісії

Секретар комісії

Дата 02.01.2022р.

Матвієнко О.В.

Шулигіна Р.А.

Ім'я користувача:
Матвієнко Олена Валеріївна

ID перевірки:
1013024193

Дата перевірки:
25.11.2022 18:33:51 EET

Тип перевірки:
Doc vs Internet

Дата звіту:
25.11.2022 18:37:46 EET

ID користувача:
95448

Назва документа: **Заблоцька**

Кількість сторінок: 30 Кількість слів: 6554 Кількість символів: 51068 Розмір файлу: 73.96 KB ID файлу: 1012802839

9.48% Схожість

Найбільша схожість: 2.55% з Інтернет-джерелом (<https://ksada.org/doc/syl-SG-komp-4k-Vintaev.pdf>)

9.48% Джерела з Інтернету

181

Сторінка 32

Пошук збігів з Бібліотекою не проводився

5.63% Цитат

Цитати

4

Сторінка 33

Не знайдено жодних посилань

0% Вилучень

Немає вилучених джерел

Модифікації

Виявлено модифікації тексту. Детальна інформація доступна в онлайн-звіті.

Замінені символи

3

Розмір зображення:
1600 x 960

Не знайдено інших розмірів цього зображення.

Порада: спробуйте ввести описове слово у вікно пошуку.

Візуально подібні зображення

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. СЮЖЕТНО-ТЕМАТИЧНА КОМПОЗИЦІЯ У ТЕОРЕТИЧНІЙ ТА ПРАКТИЧНІЙ РОБОТІ ВИКЛАДАЧА У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	7
1.1. Історико-технологічна ретроспектива на становлення сюжетно-тематичної композиції в українському мистецтві	7
1.2. Пошук та вирішення композиційної побудови й колеристичного забарвлення авторської композиції «Вікно у Незалежність»	15
РОЗДІЛ 2. ФОРМИ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТВОРЕННЮ СЮЖЕТНО- ТЕМАТИЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ	17
2.1. Мета і зміст навчання студентів закладів вищої освіти створенню сюжетно-тематичної композиції	17
2.2. Особливості методики навчання студентів закладів вищої освіти створенню сюжетно-тематичної композиції	22
ВИСНОВОК	28
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	31
ДОДАТКИ	33

ВСТУП

Актуальність теми. Ще за умов первісного суспільства з'явилися перші сюжетні композиції. Збереглися найдревніші спогади про життєпис первісних людей у розписах, рельєфних зображеннях на стінах печер і відкритих скелях. Суспільство впродовж часу еволюціонувало, також століттями мистецтво так само зазнавало розвитку, разом з іншими галузями.

Мистецтвознавець Барт де Баре, методист Т. Меленюк, художники-викладачі Л. Березницька, Л. Білозуб, Г. Демян, І. Дуда, А. Грабар, О. Музальов, М. Новосад, О. Рижова, В. Щербина та ін. у своїх дослідженнях з'ясували поняття, що стосуються візуального мистецтва, таких як: композиція, жанр, сюжет, нові види образотворчого мистецтва та матеріали.

Деякі аспекти з методики вищої освіти розробляли В. Карпенко, О. Сова, В. Труш, Л. Цебенко, К. Шалварова, О. Шевнюк та ін. Автори вважають, що в процесі отримання художньої освіти студенти вивчають спеціальні дисципліни, які формують їх уявлення про мистецтво, творчий світогляд, художні навички, певні знання щодо сюжетно-тематичної композиції тощо.

Особливе значення має історичний аспект в становленні образотворчого мистецтва. Законом України «Про освіту» (стаття 6) [5] визначено, що однією з засад державної політики у сфері освіти та принципів освітньої діяльності є виховання патріотизму, поваги до культурних цінностей Українського народу, його історико-культурного надбання і традицій, тому в даній роботі приділено окреме значення аналізу українського мистецтва в аспекті сюжетно-тематичної композиції. Українське мистецтво пронизано національним досвідом, який є унікальним і неповторним. Як не старалися викорінити і знищити нашу культуру, але про українське мистецтво знає увесь світ. З нашими митцями співпрацюють на міжнародному рівні, запрошують до інших країн та приїжджають до нас. Директор бельгійського Музею сучасного мистецтва Барт де Баре у літньому інтерв'ю цього

року висловився щодо українського мистецтва: «В Україні є художники, які роблять для світу таке, чого я ніколи не бачив у інших. І це лише початок. Чому? Тому що ця країна взяла відповідальність за своє майбутнє» [8].

Роботи Сергія Коляди «Проституція в Верховній Раді. Тушки», «1 plus1», «Quid est veritas?», ілюстрації до віршів Олега Каданова, створені Міт'єм Фенечкіним, серія картин Леся Панчишина, яка присвячена повномасштабній війні під назвою «Ми ніколи не забудемо, ми ніколи не пробачимо! Ukraine 2022» (Додаток А) надихнули нас на створення власної творчої роботи «Вікно у Незалежність».

Дослідження мистецтвознавчої, педагогічної та методичної літератури дозволили виділити мало вивчені аспекти з методики навчання студентів закладів вищої освіти сюжетно-тематичної композиції і проаналізовані референси та потреба в осучасненні методичного інструментарію дозволило обрати тему магістерського проекту, а саме: Композиція «Вікно в незалежність» і Методика навчання студентів вищих навчальних закладів створенню сюжетно-тематичної композиції.

Об'єкт дослідження: процес створення сюжетно-тематичної композиції студентами закладів вищої освіти.

Предмет дослідження: методи, засоби і прийоми створення сюжетно-тематичної композиції студентів закладів вищої освіти.

Мета дослідження : вивчення та аналіз теоретичних і методичних засад, розробка практичних підходів щодо процесу навчання студентів закладів вищої освіти створення сюжетно-тематичної композиції, розробка авторської композиції «Вікно у Незалежність».

Завдання дослідження:

- дослідити історичний аспект розвитку та становлення сюжетно-тематичної композиції в Україні, як жанру образотворчого мистецтва;
- розкрити поняття сюжетно-тематичної композиції;

- охарактеризувати процес та етапи створення сюжетно-тематичної композиції;

- запропонувати осучаснене доповнення методики навчання студентів закладів вищої освіти створенню сюжетно-тематичної композиції у закладах вищої освіти.

Об'єкт дослідження — навчання студентів закладів вищої освіти образотворчого мистецтва.

Предмет дослідження — методика навчання студентів закладів вищої освіти створення сюжетно-тематичної композиції.

У процесі розв'язання зазначених завдань дослідження були застосовані такі теоретичні й емпіричні методи: аналітичний — для опрацювання мистецтвознавчої, методичної та психолого-педагогічної літератури з досліджуваної проблеми; узагальнення та систематизація — для визначення мети і змісту дисципліни; системно-структурний — дозволив впорядкувати сутність та зміст навчання створенню сюжетно тематичної композиції, виявити методи навчання студентів створенню сюжетно-тематичної композиції; моделювання — для розробки методики навчання студентів закладів вищої освіти створення сюжетно-тематичної композиції.

Наукова новизна одержаних результатів:

- охарактеризовано процес виникнення сюжетно-тематичної композиції, розкрито та доповнено мету і зміст навчання студентів закладів вищої освіти створення сюжетно-тематичної композиції;

- конкретизовано особливості процесу композиційного і колористичного пошуку над авторською композицією «Вікно у Незалежність»;

- уточнено мету і зміст навчання студентів закладів вищої освіти створення сюжетно-тематичної композиції;

- подальшого розвитку набули уявлення про методики навчання студентів закладів вищої освіти образотворчого мистецтва.

Практичне значення проведеного наукового дослідження вбачається в розробці та осучасненні методів і підходів до навчання студентів художньо-педагогічних закладів вищої освіти створенню сюжетно-тематичної композиції та впливу отриманих знань на подальшу художню діяльність, зокрема, майбутніх вчителів образотворчого мистецтва. Представлена у даній кваліфікаційній роботі методика може бути ефективно використана для збагачення методичної складової художньо-педагогічної практики, художньо-естетичного та патріотичного виховання молоді, а також професійної підготовки майбутніх учителів образотворчого мистецтва.

Деякі аспекти дослідження оприлюднене на IX Всеукраїнській науково-практичній Internet-конференції «Науковий простір студента: пошуки і знахідки». 28 квітня 2022 р., м. Київ [3]; на XII Всеукраїнській науково-практичній Internet-конференції студентів, аспірантів, молодих науковців та науково-педагогічних працівників «Етико-естетична традиція у вітчизняній культурі». 01 грудня 2022 р., м. Київ. Опубліковані тези у збірниках цих конференцій [2] (Додаток В).

РОЗДІЛ 1.

СЮЖЕТНО-ТЕМАТИЧНА КОМПОЗИЦІЯ У ТЕОРЕТИЧНІЙ ТА ПРАКТИЧНІЙ РОБОТІ ВИКЛАДАЧА У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

1.1. Історико-технологічна ретроспектива на становлення сюжетно-тематичної композиції в українському мистецтві

Впродовж історичного часу до сьогодення образотворче мистецтво змінювалося та зазнавало впливу разом з всесвітньою історією. Зокрема, існує численна кількість видів, тем, сюжетів, жанрів та піджанрів, які є в мистецькому просторі. Дослідники історії становлення українського мистецтва Л. Березницька, Л. Білозуб, А. Грабар, Г. Дем'ян, І. Дуда, О. Музальов, М. Новосад, О. Рижова з'ясували, що сюжетно-тематичний твір має жанрові різновиди: історичний, міфологічний, батальний, побутовий.

Ще з часів появи кочового скіфського племені на теренах України відомо сюжетно тематичні композиції, інформація про які дійшла до сьогодення. В більшості скіфська культура більш відома зі сторони декоративно-прикладного ужиткового мистецтва та характерної анімалістики.

Оскільки плем'я мало свою міфологію, де центральним сюжетом був космологічний міф, але також зазнали впливу від грецької та іранської міфології. Відомо, що скіфи мали свої традиції поховання і так звані кургани, де під час розкопок було знайдено залишені культурні спадки. Приклад такого культурного сюжетно-тематичного спадку є знайдена посудина під час розкопок у 1830 році у кургані Куль-оба близько Керчі. На посудині уособлюють грецьку міфічну розповідь чотири групи зображень, щодо початку Скіфського царства, який

записано Геродотом. На посудині зображено трьох синів змієногої скіфської богині і Геракла [26].

У добу середньовіччя відбувається певні історичні та культурні зміни. Зароджується християнський культ, який прийшов зі Стародавнього Риму, римський імператор засновує столицю Візантії — Константинополь. Держава стає передовою, а отже активно розвивається візантійське мистецтво. Однією з провідних рис культури XI–XII століть були широкі зв'язки Візантії з іноземними культурами: європейським Заходом, Грузією, Сицилією, півднем Італії. Руссю, Венецією. В християнському світі поширюються традиції іконопису, мистецтво фрески й мозаїки, література Візантії широко поширюються в християнському світі. Християнство поширюються і на українські землі — Київський князь Володимир після хрещення Русі запросив художників і архітекторів з передової держави. Церква розробляє іконографічні канони, яким підпорядковується система живопису, що відзначається ідейно-декоративною цілісністю, стрункістю і взаємодією з богослужінням. Будується Софія Київська, яка всередині прикрашена релігійними канонічними зображеннями. У центрі бані зображено такий сюжет: могутнього символ могутньої влади над усім світом — є Христос Пантократор з суровим поглядом, оточений воїнством архангелів. Між вікнами барабану купола зображено дванадцять апостолів, на вітрилах — чотирьох євангелістів. Образ Божої Матері в позі Оранти з піднятими в жесті моління руками, сцена Євхаристії (причастя Христом у двох іпостасях апостолів хлібом і вином) та святительський чин сприймалися сполучною ланкою між божественним і земним світом [27].

Цикли біблійних і євангельських сцен огортали стіни храму у декілька ярусів; на його стовпах створені образи святих мучеників і воїнів. Божественною досконалістю наділений інтер'єр Софії. Золотавими мозаїками з використанням смальти із скла з кольором та природного каміння. найвищого піднесення та світлості колір досягав в сяянні мозаїки, а це вважалося головним вираженням присутності божества в просторі храму [29].

Варто зазначити, що така потреба у розвитку образотворення, виконання таких детальних і динамічних сюжетів, сприяла мета донесення християнські ідеї до віруючих, бо більшість народу була неписьмена, візантійські теологи відбирали тільки головні сцени та найбільш яскраві мотиви з історичного Євангелія. У перші століття християнства на території України складається релігійний культ, формується стилістика християнського мистецтва — стає характерною площинність та схематичність композиції. Поширюється мотив застиглих постатей, що стоять в урочистих фронтальних позах. Найважливіші персонажі зображуються більшими за інших. З'являється зображення людей, що моляться — так звані оранти, які стоять фронтально з піднятими до рівня плечей руками. Також присутній вплив античності у сюжетах, які перетлумачуються вже у християнському сенсі [7].

З появою козацтва, зароджується так зване «козацьке бароко», аналогії якого немає в світовій культурній спадщині. Козаки, будучи великою військовою та суспільно-політичною силою, уродили власне творче середовище. При монастирях виникав братський рух, створювалися школи з метою зберегти національну культуру. В 1615 році така школа з'являється у Києві. У XVII столітті барокове мистецтво прийшло до вподоби новому українському шляхецтву, що тільки вийшло з козацької верстви. Українські майстри сприйняли впливи бароко і передусім фламандця Рубенса [14].

Бароко постає як спроба об'єднати ціннісні системи та ментальні настанови середньовіччя і ренесансу, що має відображення у мистецтві України. Бароко робить смерть частиною життя, антисептичність також характерна ознака. Сама епоха героїчна, титанічна, присутня символічність та містичність, з'являються такі персоналії як Петро-Конашевич, Сагайдачний, Іван Мазепа, Пилип Орлик..

Іконостас продовжує свій розвиток, але дещо змінюється і набуває рису характерної і для бароко — це великий оптимізм, передусім святих образів. Яскраві барокові іконостаси збереглися на Західній Україні в церквах, у Львові, у селі

Боротчани майстра Іова Конзелевича. В тому часі були народні майстри, які зображували не тільки образи святих, а також історичних персоналій того часу: військових, політиків та інших. Окреме місце займають сцени з життя козаків: картина Франциска Смуглевича: «Смерть Яна Ходкевича в Хотині, де серед присутніх — П. Конашевич-Сагайдачний. У 1718 році сталася величезна пожежа у Києво-Печерській лаврі, а якій найбільше постраждав Успенський собор, де майже весь живопис згорів, який відновили у Троїцькій церкві. Живопис у Троїцькій церкві був незвичним для візантійських канонів, з'явилися неканонічні зображення і нетипові елементи. Зокрема, зображення Бога Отця, яке було заборонено у християнстві. Зображені динамічні, складні ракурси фігур, які мало зображували на іконописі. Передавали повністю образ: вбрання, емоцію, аби впізнавати по образу святого. Святих часто зображували групою, тобто композиції були багатофігурні. У Троїцькій церкві зображення супроводжуються написами на староукраїнській мові [10].

Окрім іконостасу і зображення реальних персоналій, існують народні легенди, одна з відомих нам — це оповідь про козака-бандуриста Мамаю. Через образ козака, який занурений у думи і помисли, для українців уособлювалась народна сила духу, незламність у боротьбі зі зневоленням. Зображення козака на народних картинах в часи, коли запорозького війська вже не було, розумілося як своєрідне увіковічення героїзму у історичному минулому українців. Створювали малюнки з Козаком Мамаєм на внутрішніх поверхнях хатин, полотнах і на стінах, на кахлях і скринях. Подібних «Мамаїв» можна було зустріти чи не в кожній оселі в Україні поряд з іконами [11].

Відомі кілька варіантів сюжету картини: найпростіші за композицією картини із зображенням козака, який сидить самотньо на землі. Поряд нема ні коня, ні дерева. Козак або грає на бандурі або сидить, стиснувши свої пальці. Серед більш нових елементів композиції фокусується увага перш за все на дереві та коневі, збільшена кількість речей козака. Отже, й символічності кожної із цих речей. Третій

варіант, де домінуючим елементом лишається вже традиційна постать козака з бандурою. Позаду нього — гайдамаки карають панів. Поряд іноді зображували характерні побутові сцени, де гайдамаки варять куліш або випивають горілку [25].

Культурну спадщину з сюжетами тодішнього життя лишив нам Т. Шевченко в картинах 1840-х років — «Катерина», «Селянська родина», «На пасіці», а також у багатьох сепіях. У своїх творах автор відображає своє критичне ставлення, хоча виражальними засобами, які використані (просторові рішення розвиток дій, колорит, предметно-пейзажне оточення) роботи належать до напряму романтизму у малярстві. Саме через створення картини «Катерина», за мотивами однойменної поеми, Т. Шевченко був одним із перших, хто в українському мистецтві виразив свій протест щодо безправного становища жінки. Оскільки митець був не тільки художником, а й письменником, то характерною особливістю його творів є описовість. Автор не нехтував важливістю композиції: як розташовані фігури, які в них рухи та жести. В побутових композиціях міміка й жести мають також значення, через них висловлюється характер та настрої персонажів, сама ідея твору [9].

У кінці ХІХ та на початку ХХ з'являється напрям модерну, яке супроводжується трагічними долями художників-новаторів періоду 1900–1910 років. З'являється художнє товариство Передвижників, члени якого зображували «селянські» мотиви та сцени побутового життя в академічному стилі. Передвижники через свої твори романтизували сільську тематику, освічували тему народництва. Значний ідеологічний бекграунд для художників складала тема просвітництва та робочої естетики «простого люду». У зв'язку з початком індустріалізації, модернізації, почали розвиватись буржуазні відносини у суспільстві, будувались великі підприємства, залізні дороги та інші об'єкти інфраструктури Один з українських художників тієї доби та представник передвижницького руху — це М. Пимоненко (1862–1912), який є також одним із засновників національної реалістичної школи. І на той час художника вже знали за

межами України. Роботи М. Пимоненка придбав Лувр та одна з Мюнхенських галерей [22].

Також у ці роки почав своє існування український образотворчий авангард. Для цієї ланки було характерним використання різних композиційних засобів — пластичність для вираження складних переживань, динамічні контрасти, перехрещення в просторі кольорової площини, розірвання форм, надлишкова перенапряга барв і фактур. Київський художній інститут на той час уславився у європейському творчому просторі на одному рівні з Баухаузом. На той час передовим з практики й теорії новітнього мистецтва. По всіх новаторських угрупованнях Росії, українські митці були активнішими та ініціативними, серед них були брати Д. Бурлюк і В. Бурлюк, К. Малевич, який вважав себе українцем [23].

З розвитком науки та культури українських земель у ХІХ ст. відбувається активізація досліджень у галузі церковної археології та спробами відродження мистецьких традицій в нових формах. З розвитком науки та культури українських земель у ХІХ ст. виник такий жанр як «неовізантизм», батьком якого вважається М. Бойчук. Митець мав багато учнів та прихильників: С. Налепінська, С. Сегно, С. Бодуен де Куртене, М. Касперович, Є. Бачинський, Я. Леваковська, Г. Шрамм, О. Шагінян. Вважається, що найбільшим втіленням неовізантійської творчості М. Бойчука видалася його темперна робота «Під яблунею» 1912–1914 рр. Постаті жінки та хлопчика розміщено тут “геральдично”, симетрично від центральної вісі композиції — стовбура яблуні. Їхні ноги ритмуються зі стовбуром дерева і його корінням, а обличчя й руки прочитуються на тлі пишної крони, де листя розгортаються як квіти. У даній роботі ілюструється зв’язок людини з деревом, їхню тотожність, оскільки вона укорінена в землю та розкриває свої сили в Небі. Тут мають місце старовинні язичницькі вірування, які набувають нової духовної сили в християнстві. Художник огортає свою родину сяйвом золота. Величезне історичне значення для нас мають роботи бойчукістів, в яких уособлюються здобутки професійного і українського народного мистецтва. На жаль, на чолі

народного мистецтва стояла радянська влада, яка мистецтво використовувала як інструмент влади для втілення свої політичних ідеалів. У 30-ті роки переважну більшість цих митців, як і самого Бойчука, було репресовано за «контрреволюційний традиціоналізм» і «національну форму», а чимало їхніх творів знищено [3].

У 1940-і роки у часопису історії для суспільства закарбовані Другою світовою війною та післявоєнною відбудовою. З'являються суворі форми соцреалізму, але серед них народжуються твори славнозвісних Тетяни Яблонської та Катерини Білокур. Аж до смерті Сталіна триватиме напрям пафосного мистецтва, яке існує як вид агітації. Картини схожі між собою, часто зображується велике скупчення людей на урочистих подіях і постать «вождя» то на портреті, чи то серед робочих чи селян. Враховуючи післявоєнні роки, інший бік мистецтва 40-х років — це картини за сюжетами фронтових спогадів. В основу написання полотен покладені пережиті спогади, враження, малюнки з фронтів. Одним з відомих художників-фронтників є Віктор Пузирков. В той час військова тематика була актуальна для художників. Але це все було мистецтвом, закованим у кайдани системи. Написані роботи про війну уособлювали героїзм, перемогу, але не часто розкривалися аспекти сюжетів про народ, який жив в окупації.

Також цей період характеризується тематикою життя після закінчення війни. Одним з елементів періоду Другої світової війни були агітаційні плакати і взагалі матеріали, які використовувалися для ідеологічної боротьби з фашизмом. Молоде покоління митців оточене агітацією, насадженою радянською ідеологією.

Тетяна Яблонська була вихована на такому військовому патріотизмі, тому творчу діяльність починала як послідовниця насадженого тодішнього соціалістичного реалізму, переважно в сюжетних композиціях. Художницю цікавили правильні тоді теми активності, спорту, роботи. Популярною її роботою стала тематична картина «Хліб» (1949). Мисткиня створила багато робіт на тему материнства, також портрети і автопортрети. Т. Яблонська змінювала стилістику з часом, віддавала

часткову перевагу імпресіонізму. Вже у 1960-х вдається до джерел народних мистецьких традицій, тим самим наближаючись до відомих нам бойчукістів [21].

У кінці 1950-их років під час хрущівської «відлиги» з'являється покоління митців з яскраво вираженою громадянською позицією, які чинять опір радянській ідеології, через різні види мистецтва. Виключно усі мали підкорюватися ідеології, інакше чекала розплата свободою.

Алла Горська багато працювала разом із своїм чоловіком Віктором Зарецьким, серед їх спільних робіт є багато монументальних. Подружжя разом з Борисом Плаксієм створили панно «Земля». У співавторстві з Григорієм Синицею, Галиною Зубченко, Борисом Плаксієм вони виконали новаторські розписи — панно «Земля» та мозаїки в Донецьку та Донецькій області, Жданові (Маріуполі), Краснодоні та Києві.

Художники у 1964 році разом з Опанасом Заливахою, Людмилою Семикіною, Галиною Севрук та Галиною Зубченко прикрасили вестибюль червоного корпусу Київського університету до 150-річчя Тараса Шевченка вітражем «Шевченко. Мати». На вітражі художники зобразили поета-художника, що однією рукою пригортає скривджену жінку-Україну, а у високо піднятій другій руці тримає книгу з назвою «Возвеличу малих отих рабів німих, я на сторожі коло їх поставлю слово». Скликана комісія кваліфікувала вітраж як ідейно хибний [2].

Отже, українське мистецтво має своє розмаїття. Нами виокремлено тенденцію прагнення не загубити, а відроджувати у новітніх формах фольклору, створювати сюжети, які ілюструють історію українців з різних поглядів, позицій.

1.2. Пошук та вирішення композиційної побудови й колористичного забарвлення авторської композиції «Вікно у Незалежність».

Мистецтво це не тільки про любов до прекрасного та естетику, оскільки саме через мистецтво висвітлюють соціально-значущі та актуальні для суспільства

проблема. Кожна людина проживає певний історичний відрізок, на час життя якої припадають різні події: революції, зміни влади, війни. Про пережите нами дізнається вже наступне покоління з різних джерел і одних з них є візуальне мистецтво. Через сюжети, образотворення, композиційні засоби митець взаємодіє з глядачем, наводить на певні думки, викликає емоції.

Як вже було зазначено, сюжетно-тематичний твір має декілька жанрових різновидів і висвітлювати різну тематику. Для створення роботи було обрано програму Adobe Photoshop и створено три тематичні колажі, які ілюструють три сюжетні лінії подій під час повномасштабної війни в Україні. За допомогою композиційних прийомів досягається бажаний візуальний ефект, важливою є виразність, аби був максимальний вплив на глядача.

Для створення роботи було обрано програму Adobe Photoshop і створено три тематичні колажі, які ілюструють три сюжетні лінії подій під час повномасштабної війни в Україні. Оскільки композиція має назву «Вікно у Незалежність», вона має певний символічний і метафоричний зміст. Композиції три, як і секцій у вікнах житлового будинку, таким чином це є триптих. Застосовано три основні кольори: червоний, оранжевий жовтий, що уособлюють схід сонця.

При створенні власного ескізу особливу увагу звертала на роботи художника Леся Панчишина, які присвячені повномасштабній війні. У творчих доробках художника представлений власний метод поєднання контрасту кольорів з колажуванням у змішаній техніці.

Для творчого пошуку були використані фотографії з інформаційних порталів та користувачів Instagram (Додаток Б).

У Композиції №1 (Додаток Б. Рис. 1.5) наявний композиційний центр, таким чином найбільше уваги приділяється зображенню матері, яка обіймає свою дитину, а навколо їх – руйнації.

На Композиції № 2 (Додаток Б. Рис. 1.9) використані фотографії з Харкова: фотографія батька, який тримає руку загиблого сина-школяра під час обстрілу міста, стіну житлового будинку, ікону

Композиція №3 (Додаток Б. Рис. 1.13) уособлює остаточний схід сонця, виконана у патріотичних кольорах та символізує перемогу України у боротьбі за Незалежність.

На усіх трьох композиціях (Додаток Б. Рис. 1.14) використано засіб контрасту, фактури в колірному акценті [31].

До фотографій були застосовані фільтри графічного редактору та додана зернистість, також використаний прийом накладання зображень одне на одне. За допомогою фільтру змінюється колір на фактура фотографій, далі з кожної фотографії було вирізано фрагменти, а потім фрагменти були згруповані в цілісну композицію.

Таким чином здійснено пошук фотографій, які окремо підібрані для кожної композиції, виконано окремо обробку фотографій та згруповано у колажі. Мета роботи привернути увагу до трагедій повномасштабної війни, що усьому є кінець і настане перемога.

2.1. Мета і зміст навчання сюжетно-тематичної композиції студентів закладів вищої освіти

Слово «композиція» відоме нам в якості терміну образотворчого мистецтва. За словником образотворчого мистецтва О. Шевнюк [30] композицією називають картину, яка є органічним цілим з виразною смисловою єдністю, де рисунок, колір і сюжет поєднуються. Картину називають терміном «композиція» як закінчений твір мистецтва, незалежно до якого жанру належить картина і в якій манері виконана.

З найдавніших часів художники вишукували найбільш виразні композиційні схеми. Проаналізовані довідники В. Є. Михайленко, М. І. Яковлев «Основи композиції: геометричні аспекти художнього формотворення», Ю. В. Ідак, Т. М. Клименюк, О. Й. Лясковський «Основи об'ємно-просторової композиції : навчальний посібник» уможливають узагальнення, що найбільш важливі за сюжетом композиції елементи зображення розміщуються не хаотично, а їх можна прирівняти до простих геометричних фігур (трикутник, піраміда, коло, овал, квадрат, прямокутник тощо). Композиції поділяються на замкнені або відкриті. За допомогою спеціальних прийомів (багаторусної побудови композиції, вибору кульмінаційного моменту дії тощо) на композиції передається рух часу.

Грамотне створення сюжетно-тематичної картини у закладах вищої освіти залежить від знань з фундаментальних дисциплін «Рисунок», «Академічний живопис», «Кольорознавство», «Загальний курс композиції», а також з навчальних дисциплін соціально-гуманітарного циклу.

Для створення сюжетно-тематичного твору недостатньо лише художніх навичок, митець, який створює таку композицію володіє знаннями з дисциплін, що формують філософсько-наукові основи світогляду: філософія етика та естетика, соціологія, культурологія, релігієзнавство.

Маючи певний багаж знань та художні навички — можна створити професійну сюжетну тематичну композицію. Важливий сам процес побудови сюжету, осмислення сенсу сюжету, для якого потрібні фундаментальні знання. Саме з цих міркувань, людина яка працює в цьому жанрі не може не поглиблюватися в тематику, яку висвітлює.

Отже, сюжетно-тематична композиція, існує в абсолютно різноманітних жанрах, в центрі завжди висвітлюється подія або образ. Характерною для такої композиції є соціальна значущість.

Студенти вивчають загальний курс композиції, для отримання знань основних закономірностей побудови художнього твору, тобто правила, прийоми й

засобами композиції, до яких відноситься передача руху (динаміки), спокою (статики), врахування пропорції золотого перерізу, передача ритму, симетрії й асиметрії, рівноваги частин композиції та виділення сюжетно-композиційного центру.

Курс «Композиція» передбачає оволодіння студентами основними прийомами роботи над мистецьким твором [23]:

- виконання лінійно-конструктивної побудови натюрморту, пейзажу;
- передачу об'єму засобами світлотіні та кольору;
- оволодіння технікою монотипії, аплікації, вітражу тощо;
- досконалого володіння технікою акварелі, гуаші, темпері та олійними фарбами. законів композиційної побудови;
- засобів гармонізації композиції;
- теорії світла, кольору, тонових й кольорових відношень композиції;
- специфіки побудови фронтальних композицій графічних та живописних робіт;
- усвідомлювати їх специфічні виражальні засоби та використовувати у власних творчих роботах;
- мати високий загальний рівень розвитку і широкий естетико-художній кругозір.

Практичні заняття надаються студентам з метою підготовки до творчості у різних видах та техніках образотворчого мистецтва, для розвитку креативного мислення в процесі реалізації, щоб майбутні митці могли реалізовувати конкретний художній задум.

Усвідомлювати їх специфічні виражальні засоби та використовувати у власних творчих роботах; мати високий загальний рівень розвитку і широкий естетико-художній кругозір. Засвоєння теоретичних знань і набуття практичного досвіду при вивченні курсу «Композиція» відбувається крізь призму особистості з її індивідуально-психологічними й соціальними особливостями, що і визначає,

певною мірою, рівень її професіоналізму, якість набуття фахових знань, умінь і навичок. Також в процесі навчання студент напрацьовує навички роботи у декоративній манері в процесі роботи над конкретною темою творчого завдання [31].

Теми практичних занять мають широкий тематичний спектр і відображають сутність формування, передусім, творчої компетенції студента, вміння бачити у буденному особливі форми й барви. Виконання поставлених творчих завдань сприятиме становленню професійних і особистих якостей майбутнього вчителя початкової школи.

Отже, метою та завданнями курсу композиції це розвиток творчої уяви і образного мислення, виховання широкої художньо-естетичної культури і художнього смаку; формування вміння аналізувати твори мистецтва, вести цілеспрямовані спостереження оточуючої дійсності, творчо відбирати їх в правдивій образній формі, оволодівати професійною майстерністю і вмінням застосовувати їх в художній діяльності. До основних завдань відносимо і формування професійної грамоти, засвоєння методів і засобів творчого самовираження у процесі художньої діяльності.

Вивчення навчальної дисципліни «Кольорознавство» полягає в роботі над сюжетно-тематичною композицією. Теоретичні знання надають змогу опанувати індивідуальний творчий стиль. Студенти в подальшому самостійно працюватимуть над активізацією навчально-пізнавальної та художньо-творчої діяльності. Знання з кольорознавства сприяють розвитку творчої діяльності студентів, збільшуючи їхній творчий потенціал.

У процесі навчання студенти отримують ще більше навичок, які можна застосовувати у власних проєктах, адже колористичне рішення — це один з етапів роботи над сюжетно-тематичною композицією. Отримання студентами необхідної системи знань сучасного кольорознавства дає можливість розуміти психологічне сприйняття кольору людиною та його використання в середовищі, а також

характеристику кольору та кольорових сполучень, особливості кольоросприймання, психофізіологічний вплив кольору на людину [18].

При створенні сюжетно-тематичної композиції студентам знадобляться уміння зображення різних форм предметів та об'єктів, отримання виконання зображення голови та фігури людини й практичне засвоєння її анатомічної будови, які вивчаються на дисципліні «Рисунок». Мета дисципліни навчити студентів зображенню різних форм предметів та об'єктів, інтегрувати професійні знання та навички і використовувати їх у процесі створення художнього твору, втілення художнього образу за допомогою образотворчих засобів; розуміти особливості художнього сприйняття [20].

Під час роботи над сюжетно-тематичною композицією, студентам знадобляться знання з навчальної дисципліни «Живопис». Їм необхідно визначати найголовніший компонент (пляму) живописної композиції, визначати тонально-колірний акцент живописної композиції, гармонійно поєднувати всі елементи темного. Передавати форму та матеріальність всіх елементів натурального матеріалу, вести роботу в різних техніках, виконувати живописні етюди різними матеріалами, бачити форму цілісно [19].

Створення сюжетно-тематичної композиції студентами орієнтовно може містити такі етапи: збір інформації та виконання підготовчих малюнків за темою твору, робота над ескізами, пошук образотворчих засобів рішення теми, остаточне рішення композиції.

Обов'язкове практичне завдання — композиція на вільну тему [24]:

- визначення теми;
- збір інформації, аналіз аналогів;
- пошук образотворчих засобів рішення теми, виконання ескізів;
- виконання картону оптимального композиційного рішення;
- остаточне рішення композиції.

Завдання орієнтовані на засвоєння студентами практичного досвіду за етапами створення композиції:

- засоби та прийоми побудови композиції,
 - авторське художнє рішення історичних чи сучасних сюжетів та персонажів,
 - проявлення основних колористичних законів у конкретних роботах,
- створення художнього образу у сюжетно-тематичній картині.

У результаті навчання студенти оволодіють теоретичними знаннями та практичними навиками роботи над тематично-сюжетними композиціями, професійного застосування образотворчих засобів композиції, створення високохудожніх творів сюжетно-тематичної та жанрової композиції, творчий підхід у вирішенні нестандартних завдань.

Для самостійної роботи студентів програмою передбачено виконання важливого обсягу практичних завдань, пов'язаних безпосередньо зі збором необхідних матеріалів, а саме: етюдні та ескізні пошуки, начерки, кольорові ескізи задуму різних варіантів одного сюжету і розвитку його до узагальнення сплаву реального та уявлюваного, послідовність розробки кольорових рішень характеристик персонажів та композиційного образного рішення картини загалом.

Можуть пропонуватися такі завдання: оформлення плакату, оформлення експозицій, багатофігурна композиція, ескіз оформлення сцени, натурні замальовки елементів композиції, творча композиція [24].

2.2. Особливості методики навчання студентів закладів вищої освіти створенню сюжетно-тематичної композиції

Сюжетну тематичну композицію студенти вивчають на другому курсі бакалаврської програми.

Студенту знадобляться навички, які були вже отримані попередньо, бо для створення сюжетно-тематичної композиції студент повинен оволодіти широким спектром теоретичних та практичних навичок на певному рівні. Як нами з'ясовано, то для навчання використовується комплексний підхід. Важливим пунктом є методичне забезпечення курсу, яке містить: навчально-предметний фонд, зразки робіт студентів та художників, опорні конспекти лекцій, навчальні робоча посібники (в електронному вигляді); навчальна програма; засоби підсумкового контролю: семестровий перегляд з оцінюванням навчальних та творчих робіт для контролю знань студентів. Кожний вищий навчальний заклад має методичний посібник з робочими програмами навчальних дисциплін. Програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання для освітньо-кваліфікаційного рівня. Також робочу програму розробляє старший викладач кафедри і на засіданні кафедри її ухвалюють. Програми спеціальних дисциплін у вищих навчальних закладах різняться певними особливостями. Навчальна діяльність може проходити не тільки під керівництвом викладача, студенти самостійно працюють: з книгою; з репродукціями творів, використовують рекомендовані та обрані самостійно художні матеріали та інструменти й виконують індивідуальні навчальні проекти [24].

У закладах вищої школи використовуються декілька методів організації та здійснення навчально-пізнавальної та творчої діяльності [4], які можна поділити на словесні, наочні та практичні. До словесних відносяться лекція, пояснення, розповідь, бесіда. До наочних відносяться спостереження, ілюстрація, демонстрація, а до практичних — вправи, начерки, замальовки, рисунки, етюди.

Основна мета виконання практичних завдань — це розробка авторської концепції рішення теми композиції й застосування образотворчих засобів.

На лекційних заняттях студенти знайомляться з поняттям сюжетно-тематична композиції, її видами. Дізнаються про важливість ідейного задуму в роботі над

такою композицією, як розробляти сюжет картини, загальний алгоритм побудови композиції.

Обов'язковим процесом роботи над сюжетною композицією, якщо відома тема, стає ескізування. Пошук відбувається через етюди, начерки, замальовки, які студенти зображували з натури на дисципліні «Рисунок». Ескізи виконуються з урахуванням розуміння поняття «художньої форми» на форматі А-4 олівцем, або гелевою ручкою.

Тим більш неможливо створити сюжетну композицію, якщо попередньо ясно її не уявити, уточнюються образи уяви, конкретизується вся композиція в цілому і в уявленнях учнів. Ось чому здібність образно мислити, чітко уявити зображення особливо зв'язано зі здібністю компонувати. Як правило, ці два показники здібностей художньої творчості невід'ємні, взаємопов'язані. Значною органічною частиною вираження зорового образу є техніка зображення. Способи, прийоми зображення — завжди взаємопов'язані з розвитком сприйняття, уяви й почуття митця.

Потім виконується композиційний тональний пошук у малому розмірі. Кольоротональний етюд виконується з метою пошуку, уточнення композиції кольоротоном і пошук загального тону завдання (короткострокові етюди, рішення великих відносин постановки). Короткострокові етюд для пошуку виконуються в невеликих розмірах. Ціль пошуку — знаходити виразне композиційне рішення, кольоротональні відносини великих локальних плям.

Безпосередньо студенти комунікують з викладачем в процесі виконання завдань, викладач надає рекомендації і консультації зараз найчастіше в онлайн режимі, роботи викладачу надсилаються для контролю. Курс поділяється на теми і за потреби на модулі. Підсумковий контроль засвоєння знань здійснюється у формі екзаменаційних переглядів. Викладач оцінює і консультує на проміжних етапах і виставляє бали.

Особлива увага у вищих навчальних закладах приділяється академічній доброчесності. Під час навчання студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності. Порушення академічної доброчесності строго не толеруються. Якщо плагіат визначено під час рубіжного контролю, а тобто суттєве запозичення або копіювання в практичній роботі матеріалів, які не належать студенту, то балів не буде отримано. В такому випадку студент зобов'язаний переробити, але нарахування балів лише 50 відсотків від максимальної кількості балів. Якщо факт академічної недоброчесності зафіксований на екзаменаційному перегляді — студент максимально отримує тільки ті бали, що були зараховані за попередні етапи контролю [24] .

Зазвичай студенти готують дві композиції на екзаменаційний перегляд, але це звичний і класичний підхід, формат якого можна оновити. З досвіду Віденського Університету Прикладних Мистецтв (Universität für angewandte Kunst Wien), який приймав участь у івент-форумі PARALLEL VIENNA [33], де об'єднуються не тільки художники-студенти. Замість звичайних стендів на мистецьких ярмарках кожен експонент займає окрему кімнату будівлі, в якій представлена виставка. Учасники можуть фарбувати, оформлювати кімнату будь-яким чином, згідно до своєї концепції. Так само в університеті можна розділити перегляд на різні кімнати, тобто надати декілька аудиторій студентами для організації своєрідного командного, але водночас індивідуального виставкового проєкту. Студенти поділяються на групи, кожна група отримує аудиторію. Таким чином, студенти розширюють свій освітній кругозір і виступають вже в ролі організаторів і кураторів своєї виставки. Виконуються такі етапи підготовки [16]:

- визначення теми, місця і часу (періоду) проведення виставки, враховується календарний і навчальний період, тему навчального року, актуальні завдання вищого навчального закладу;

- складання тематико-експозиційного плану виставки, визначаються цілі виставки, завдання виставки, композиційна побудова виставки: композиційний

центр виставки, принцип розташування експонатів виставки, місце розташування експонатів виставки;

- підбір та оформлення експонатів виставки, де є важливими правила оформлення виставкових робіт, а саме: об'єднання: кожна робота повинна мати закінчений вигляд, необхідне оформлення (паспарту, естетичні доповнення, фон тощо), повинна бути, додана етикетка з наступною інформацією: назва роботи, прізвище та ім'я студента, прізвище та ініціали викладача;

- оформлення виставки та супутніх матеріалів. На цьому етапі виставка повинна мати: назву, композиційний центр, необхідні, інформаційні та літературні додатки, естетичне оформлення, каталог.

Такий підхід надає більше творчої роботи, розвиває студентів не тільки як митців, а й подавати і виносити в світ свої творчі здобутки. розвиває комунікативні навички, виховує естетичне бачення і охайність при презентації робіт студентів, завдяки чому в результаті комісія отримає естетичне задоволення і студенти теж.

На разі в одному з актуальних методичних посібників авторки Л. Масол «Художньо-педагогічні технології в основній школі: єдність навчання і виховання» пропонуються декілька підходів художньо-педагогічних технологій навчання мистецтва в навчальному процесі [13]: музейна, арт-терапевтична, інтерактивна, інтегративна, медіа-технологія. Такі педагогічні технології можна застосувати у Вищій школі, у результаті викладачі урізноманітнять навчальний процес студентів.

Прикладом завдання художньо-інтегративних технологій може бути графічне зображення до музичного твору, завдання передати характер мелодії використовуючи засоби композиції: лінія, крапка, пляма, штрих. передати лініями характер руху мелодії (плавний, стрибкоподібний), напрям руху мелодії (вгору чи вниз), добрати до мелодії відповідні за характером лінії-образи («лінія-пружинка», «лінія-хвиля», «лінія-зигзаг», «лінія-пунктир»).

Можна застосовувати інтерактивну технологію під час теоретичних занять, ця технологія дозволить залучити усіх присутніх студентів до процесу пізнання, при засвоєнні матеріалу зробити власний висновок та обмінятися думками з іншими.

Музейна технологія передбачає розповідь чи пояснення, що супроводжується візуально, наприклад проведення навчальних занять у музеях міста Києва. Застосування цієї технології сприяє підвищенню рівня засвоєння студентами навчального матеріалу, поглиблення знань, проведення естетико-виховної роботи викладачем.

Оскільки частиною 4 статті 26 Закону України «Про вищу освіту» передбачено одне з основних завдань закладу вищої освіти — це формувати особистість шляхом патріотичного виховання [6], то варто сказати, що через музейну технологію викладачі можуть рекомендувати виставки, які проводяться у місті. На сьогоднішній день актуальна тема відродження національного мистецтва та пропонуються виставки, де можна поглибити свої знання. Національна спілка художників пропонує відвідати виставку «Україна від Трипілля до сьогодення в образах сучасних художників» [1]. Окрім виставок, організуються події іншого формату, з публічними обговореннями, лекціями-зустрічами. Прикладом таких подій є проєкт «Вікна», які організує Український дім [15]. Також в стінах музеїв іноді організують лекторії, що також є різноманіттям для поглиблення мистецтвознавчих знань. Прикладом такого лекторію у Києві є Національний музей мистецтв імені Богдана і Варвари Ханенків [12].

Враховуючи, що зараз не завжди планувати є можливість планувати відвідування виставок, музеї мають соціальні мережі та ютуб канали, наприклад як Національний художній музей України [33], де проводяться трансляції з відкриття виставок, інтерв'ю з митцями та відео лекційного формату.

Слідкувати за соціальними мережами музеїв, арт-центрів є також досить корисним для студентів, це дозволить орієнтуватися в сучасному українському мистецтві, дізнаватися про нових українських митців.

ВИСНОВКИ

Підводячи підсумки дослідження, зазначаємо, що сюжетно-тематична композиція — спогади про життєпис суспільства, який охоплює численну кількість видів, тем, сюжетів, жанрів та піджанрів, що є в мистецькому просторі. Крім того, сюжетно-тематична композиція має соціальну значущість, оскільки сюжети висвітлюють суспільні питання та доносять проблематику поставленого питання митцем до глядача. Сюжетно-тематичні композиції — це історико-культурний вклад в часопис, актуальність якого неможливо втратити. На сьогоднішній день в сучасному українському мистецтві створюють такі композиції, що окреслюють сучасність, яка в майбутньому стане ретроперспективою.

Такі висновки зроблені на основі проаналізованих мистецтвознавчих, педагогічних, методичних джерел та при розв'язанні поставлених завдань:

Проаналізовано історико-технологічну ретроспективу на становлення сюжетно-тематичної композиції в українському мистецтві, оскільки початок українського мистецтва виник ще з появою кочових племен, які залишили спадок на території країни. Також вітчизняне мистецтво насичене різноманіттям народності, мистецьких течій, художніх шкіл та має всесвітньовідомих видатних постатей.

З'ясовано мету і зміст навчання сюжетно-тематичної композиції студентів закладів вищої освіти. Які знання та художні навички потрібні для створення сюжетно-тематичної композиції? Важливість побудови сюжету, осмислення сенсу сюжету. Орієнтовні етапи створення сюжетно-тематичної композиції студентами: збір інформації та виконання підготовчих малюнків за темою твору, робота над

ескізами, пошук образотворчих засобів рішення теми, остаточне рішення композиції. Сутність практичних завдань, які надаються студентам для опанування створення сюжетно-тематичної композиції.

Виявлені особливості методики навчання, що полягає у значенні методичного забезпечення курсу, яке містить: навчально-предметний фонд, зразки робіт студентів та художників, опорні конспекти лекцій, навчальні робоча посібники (в електронному вигляді); навчальної програми; засобів підсумкового контролю.

Запропоновано осучаснення методики навчання сюжетно-тематичної композиції студентами закладів вищої освіти через запропонування новітніх підходів та які можна використовувати для навчання студентів художньо-педагогічних закладів вищої освіти створювати сюжетно-тематичні композиції та впливу отриманих знань на подальшу художню діяльність, зокрема й вчителів образотворчого мистецтва.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Дирекція виставок Національної спілки художників України. Анонси: веб-сайт. URL: <http://dvnshu.com/anons/>
2. Заблоцька Єлизавета. Методика навчання студентів закладів вищої освіти на прикладі творів художників шістдесятників. Етико-естетична традиція у вітчизняній культурі: матеріали XII Всеукраїнської науково-практичної

конференції студентів, аспірантів, молодих науковців та науково-педагогічних працівників, 01 грудня 2022 року. Електронне видання. Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2022.

3. Заблоцька Єлизавета. Неовізантизм в Україні на початку ХХ сторіччя. Науковий простір студента: пошуки і знахідки (ч. 1): матеріали ІХ Всеукраїнської науково-практичної студентської Internet-конференції (28 квітня 2022 року): збірник тез. Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2022. С. 108–109.

4. Зайченко І. В. Педагогіка. Київ, 2016. ст. 196

5. Закон України «Про освіту» : веб-сайт. URL: від 27.11.2022 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

6. Закон України «Про вищу освіту». Остання редакція 27.10.2023: веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

7. Іконографія: Конспект лекцій : навч. посіб. для студ. спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. 56 с. : веб-сайт. URL : <http://surl.li/duele>

8. Інтерв'ю з директором Музею сучасного мистецтва в Антверпені: веб-сайт. URL: <https://life.pravda.com.ua/culture/2022/08/13/249972/>

9. Київська Православна Богословська академія. Унікальний внесок Тараса Шевченка в образотворче мистецтво : веб-сайт. URL : <http://surl.li/duers 11>

10. Козацьке бароко | ІСТОРИЯ З М'ЯСОМ : веб-сайт. URL : <https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=9убуаQumRgQ#61>

11. Коцура В., Потапенко О., Куйбіда В. Енциклопедичний словник символів культури України. Корсунь-Шевченківський: ФОП Гаврищенко В. М.,: 2015. 476 с. : веб-сайт. URL : <http://surl.li/duems>

12. Лекторій музею Ханенків : веб-сайт. URL: <https://khanenkomuseum.event.net.ua/cart/event?id=5849>

13. Масол Л. М. Художньо-педагогічні технології в основній школі: єдність навчання і виховання. Харків, 2006. С. 2–15.
14. Наталія Кривда про епоху бароко та українську культуру XVII століття: веб-сайт. URL : <https://m.youtube.com/watch?v=WRCPUFLmy5M>
15. Національний центр «Український дім»: веб-сайт. URL: <https://uadim.in.ua/anonsy/tpost/sdul3a0781-natsonalnii-tsentr-ukranskii-dm-prezent>
16. Перепелиця О. В. Художньо-образотворча виставка як підсумок творчої діяльності колективу. К. : Наука і освіта, 2014. №7, С. 147.
17. Ткачук О. В. Методика художнього навчання. Навчальний посібник для здобувачів освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр, художньо-графічних факультетів, педагогічних закладів освіти. Одеса, 2019 р. С. 9, 20.
18. Печенюк Т.Г. Кольорознавство: підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ, 2010. 192 с.
19. Робоча навчальна програма навчальної дисципліни «Живопис» для підготовки слухачів підготовчого відділення Львівської національної академії мистецтва, Львів, 2017.
20. Робоча навчальна програма навчальної дисципліни «Рисунок» для підготовки слухачів підготовчого відділення Львівської національної академії мистецтв. Львів, 2017.
21. Семенік О. Агітки, Яблонська і феномен Білокур: чим цікаве мистецтво 1940-х. : веб-сайт. URL : <https://nachasi.com/creative/2018/06/27/agitky-yablonska-ta-bilokur/>
22. Семенік О. Український живопис на межі XIX та XX століть – що на часі знати? : веб-сайт. URL :<https://nachasi.com/creative/2018/03/27/ur-art-in-centuries/>
23. Силко Є. Композиція теоретичні основи композиції. Методичні рекомендації до практичних занять. Чернігів, 2015.
24. Силабус Композиція сюжетно-тематичної картини. Харківська державна академія дизайну і мистецтв. Харків, 2020.

25. Символіка Козака Мамає : веб-сайт. URL : <https://www.youtube.com/watch?v=AMc2DOefcKs>
26. Скіфський світ: веб-сайт. URL : <http://surl.li/duehw>
27. Софія Київська. Мозаїки і фрески: веб-сайт. URL : <http://surl.li/aowmw>
28. Український авангард 1900–1910-х рр. : веб-сайт. URL : <http://politics.ellib.org.ua/pages-4379.html>
29. Шевнюк О. Л. Історія мистецтв. Навч. посіб. К. Освіта України, 2015. С. 177–178.
30. Шевнюк О. Л. Словник термінів образотворчого мистецтва. Київ, 2015. С. 18
31. Яковлев М., Михайленко В. Основи композиції (геометричні аспекти художнього формотворення). Навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів. К. : Каравела, 2004. 245 с.
32. PARALLEL VIENNA: веб-сайт. URL: <https://parallelvienna.com/>
33. The National Art Museum of Ukraine: веб-сайт. URL: <https://www.youtube.com/user/ArtMuseumOfUkraine/featured>

ДОДАТКИ

Додаток А

Сюжетно-тематичні композиції художників

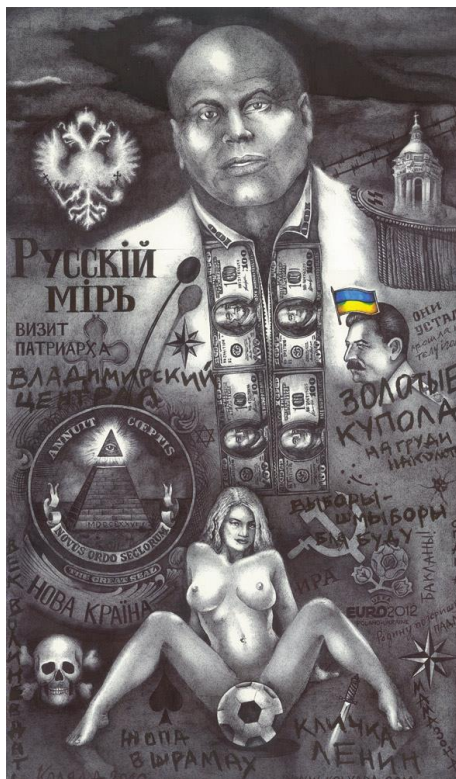

Рис.А.1.1 С. Коляда

«Проституція в Верховній Раді. Тушки»

Рис.А.1.2 С. Коляда

«1 plus1»

Рис.А.1.3 С. Коляда

«Quid est veritas?»

Мітйяй Фенечкін ілюстрації до віршів Олега Каданова

Рис. 1.4

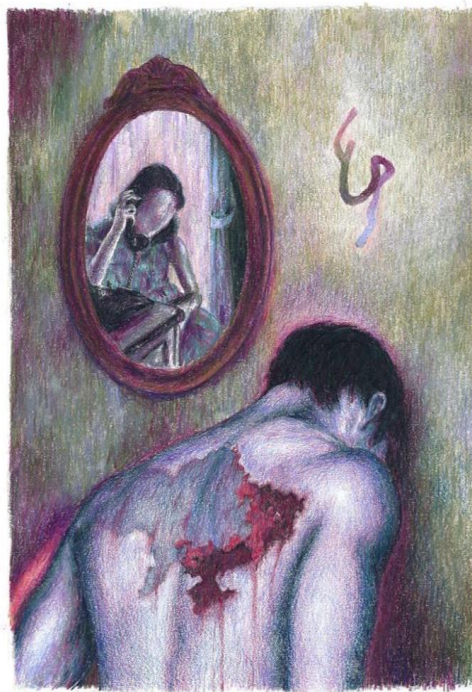

Рис 1.5

Л. Панчишин «Ми ніколи не забудемо, ми ніколи не пробачимо! Ukraine 2022»

Рис. 1.6

Рис. 1.7

Додаток В**Рис. 1.1****Рис. 1.2**

Рис. 1.3

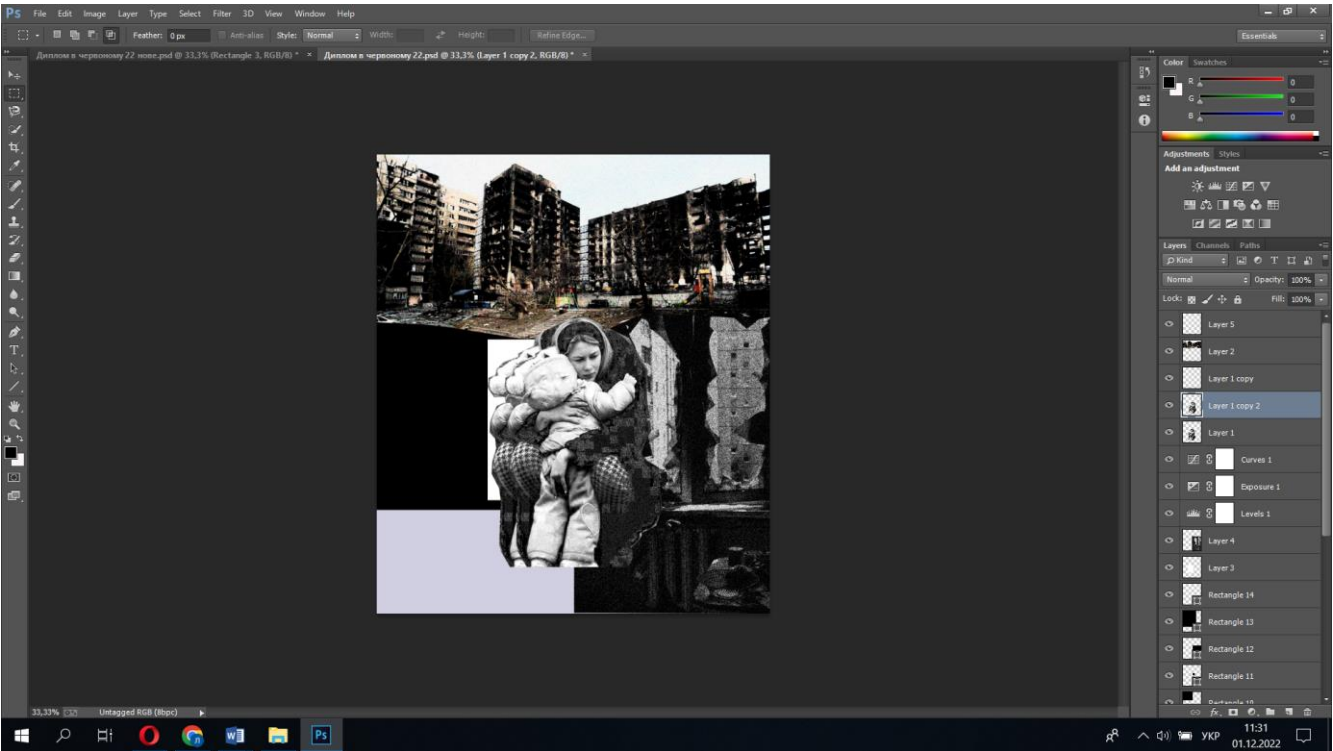

Рис. 1.4

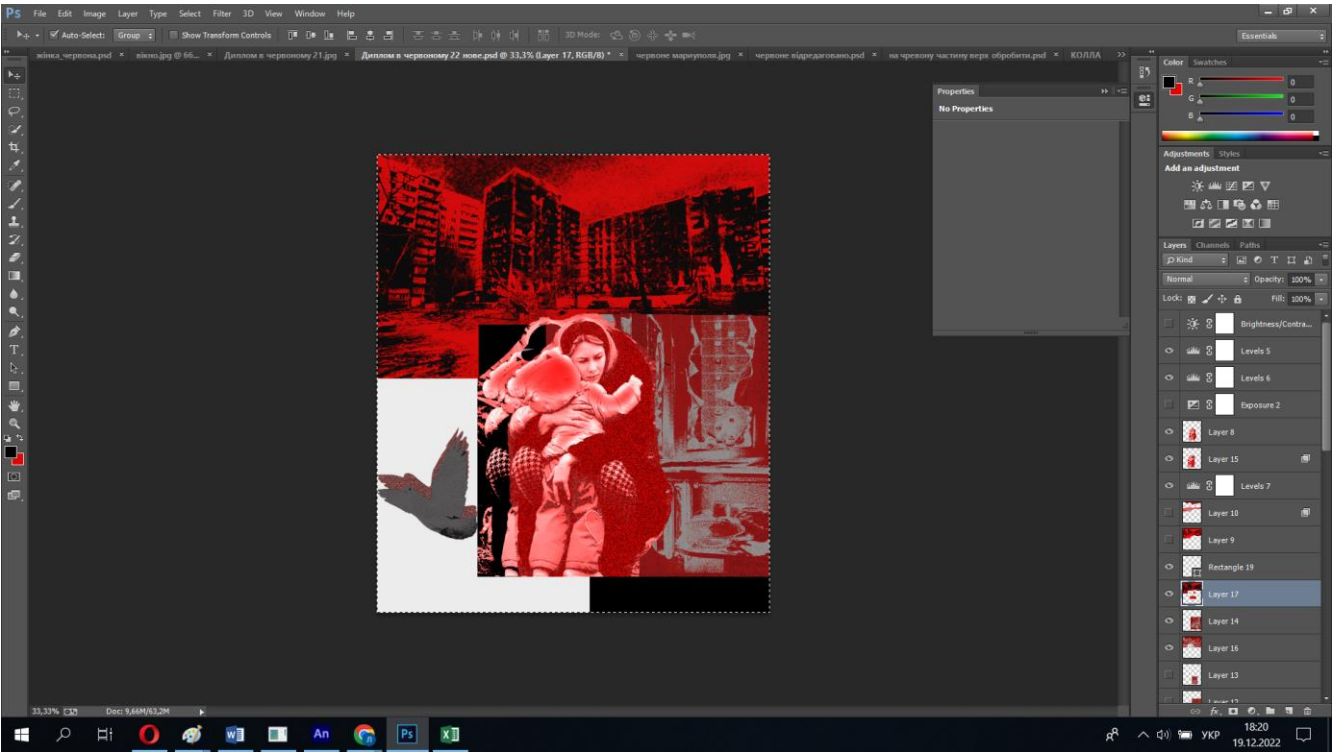

Рис. 1.5

Рис. 1.6

Рис. 1.7

Рис. 1.8

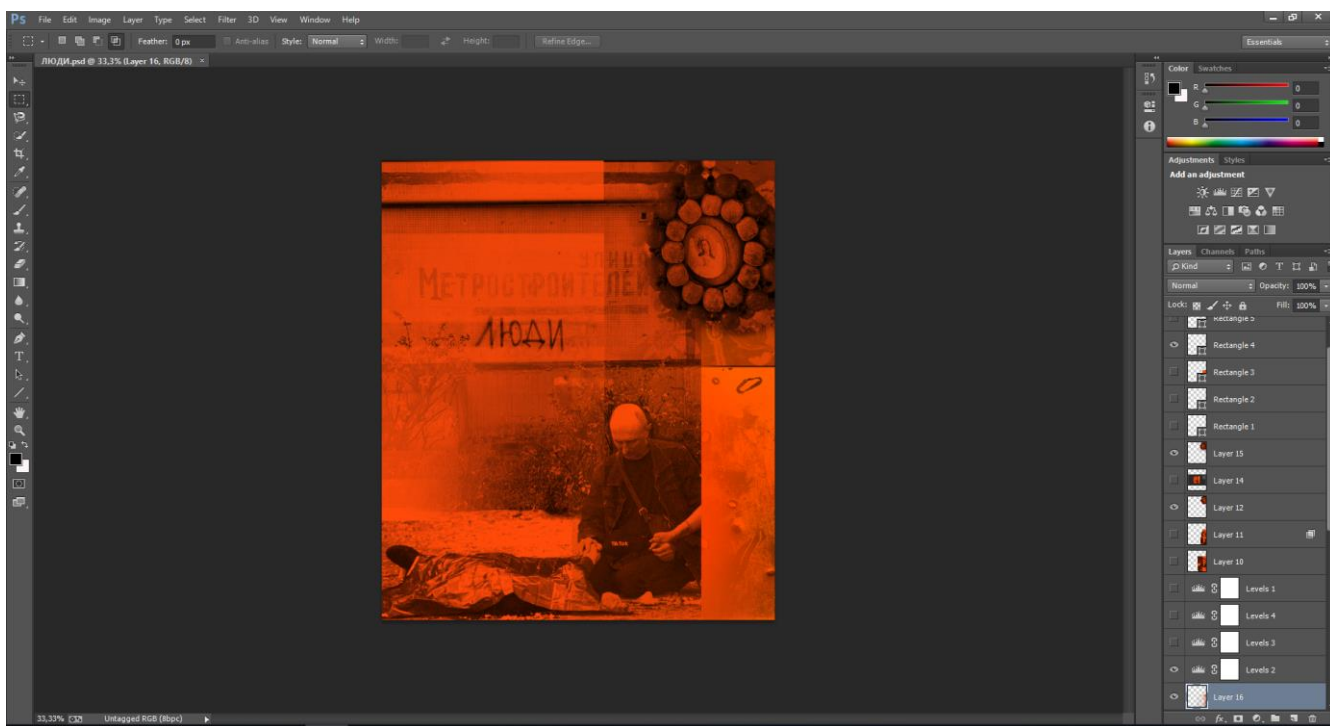

Рис. 1.9

Рис. 1.10

Рис. 1.11

Рис. 1.12

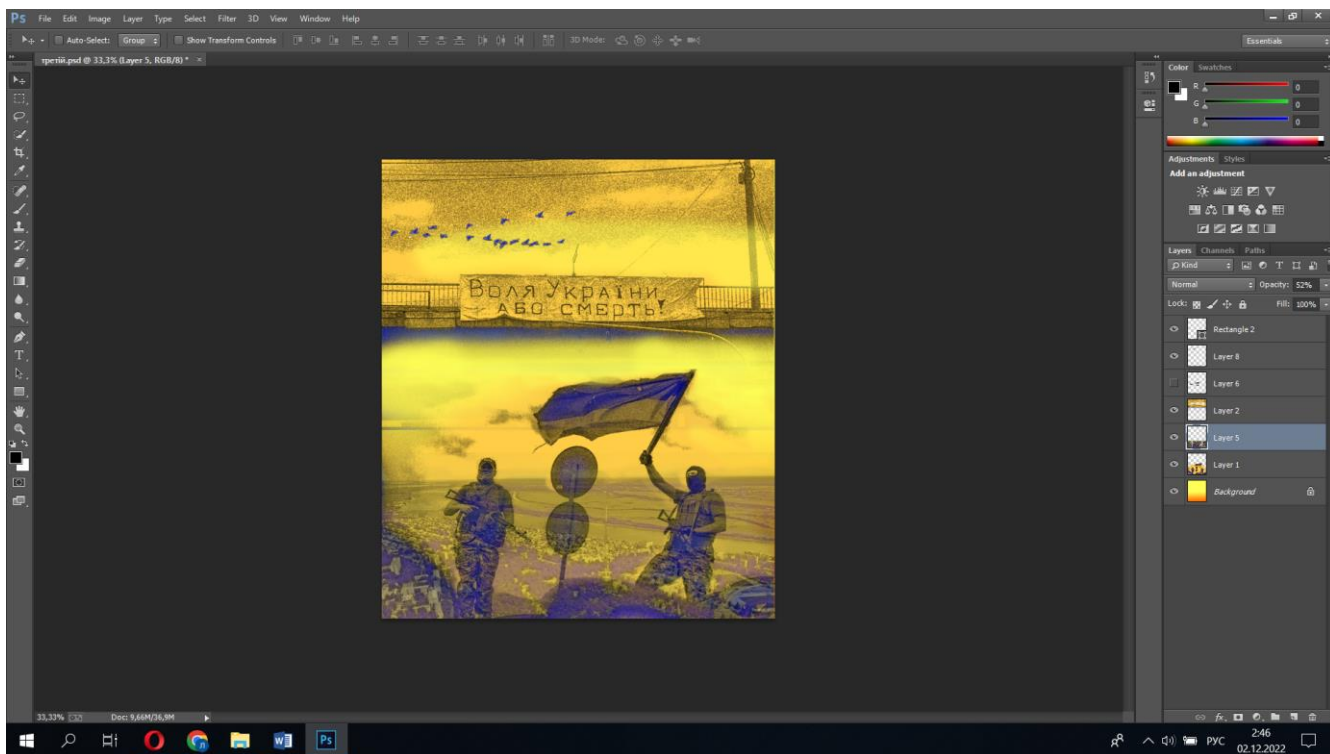

Рис. 1.13

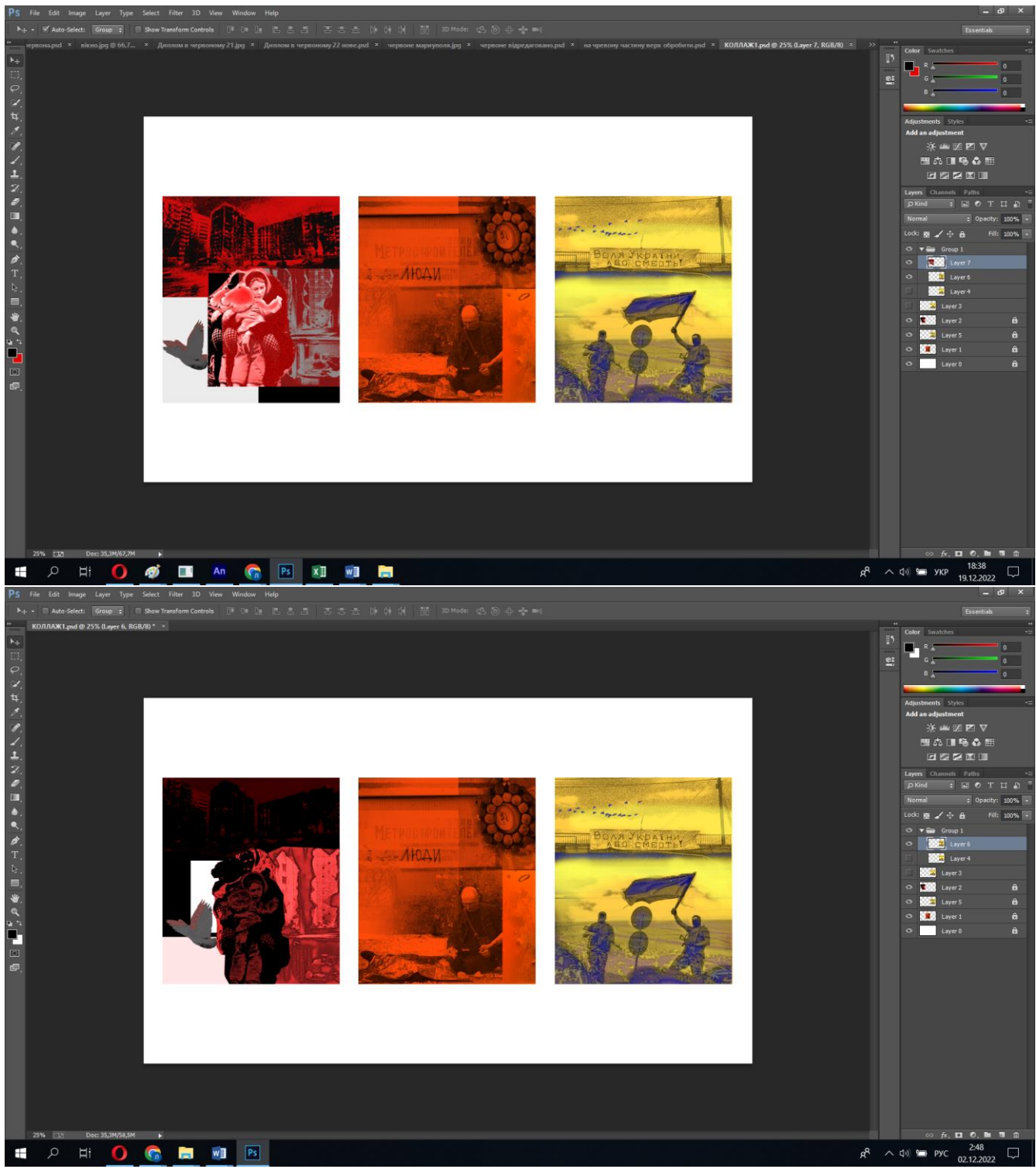

Рис. 1.14

Додаток В

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

СЕРТИФІКАТ / CERTIFICATE

ЗАСВІДЧУЄ, ЩО

Заблоцька Єлизавета

ВЗЯВ/ЛА УЧАСТЬ У ІХ ВСЕУКРАЇНСЬКІЙ НАУКОВО-
ПРАКТИЧНІЙ СТУДЕНТСЬКІЙ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ
«НАУКОВИЙ ПРОСТІР СТУДЕНТА:
ПОШУКИ І ЗНАХІДКИ»

Загальна кількість академічних годин: 6 (0,2 кредиту ЄКТС)

28 квітня 2022 р., м. Київ

ОЛЕФІРЕНКО Т. О.
ДЕКАН ПЕДАГОГІЧНОГО
ФАКУЛЬТЕТУ

ЗОЛОТАРЕНКО Т. О.
ГОЛОВА НТСА
ПЕДАГОГІЧНОГО
ФАКУЛЬТЕТУ

Рис. 1.1. Сертефікат

НЕОВІЗАНТИЗМ В УКРАЇНІ НА ПОЧАТКУ ХХ СТОРІЧЧЯ

Єлізавета Заблоцька
НПУ імені М. П. Драгоманова,
м. Київ
Науковий керівник: Руденко І. В.,
кандидат педагогічних наук, доцент

Анотація. *Стаття присвячена різновиду неокласицизму — неовізантизму та митцям, які були його прихильниками. До них належать художник-новатор Михайло*

НАУКОВИЙ ПРОСТІР СТУДЕНТА: ПОШУКИ І ЗНАХІДКИ

Бойчук та його учні. Це мистецький напрям, орієнтований на ідеал й здобутки стилів минулого у поєднанні з сучасним.

Ключові слова: *неовізантизм, бойчуківці, монументальне мистецтво.*

Впродовж історичного часу до сьогодення образотворче мистецтво змінювалося та зазнавало впливу разом з всесвітньою історією. Поступово мистецтво зміцнювався під впливом різних суспільно-важливих подій та набувало різних характеристик. В результаті національного досвіду виникло

Рис. 1.2. Сторінки статті

певне вербалізоване і візуалізоване світосприйняття та світорозуміння. На різних континентах та країнах формувалося національне мистецтво.

У працях Г. Глембоцької, С. Гординського, Т. Земляної, Р. Корогоцького, О. Лагутенко, Г. Скляренко розкривається ідея пошуку національного мистецтва, яка була поширена в європейській культурі на початку ХХ ст., зокрема, на теренах України. Вони докладно дослідили життя українських митців, «неовізантизм» М. Бойчука та роботи його учнів.

Мета нашого дослідження полягає в узагальненні провідних характеристик неовізантизму як жанру в українському образотворчому мистецтві.

Проблема «національного стилю», «національного відродження» «національної школи», була актуальною в українському мистецтві в усі часи. З розвитком науки та культури на теренах України у кінці ХІХ ст. відбувається активізація досліджень у галузі церковної археології та спроба відродження мистецьких традицій в нових формах. В результаті народного мистецтва виник такий жанр як «неовізантизм», в якому поєднані мистецька українська спадщина та візантійське мистецтво. За іншими назвами «псевдовізантійське» та староруський (неоруський) стилі було покладене у відбудову первісних художніх форм давньоруських храмів та поверненні їх оздоблення.

Шлях відомого українського митця Михайла Бойчука в мистецтві

Рис. 1.3. Сторінки статті

розпочинається з написання ікон та опанування першими мистецькими навичками під керівництвом Юліана Панкевича у Львові. В оточенні М.

НАУКОВИЙ ПРОСТІР СТУДЕНТА: ПОШУКИ І ЗНАХІДКИ

Бойчука були поляки, які цікавились українською культурою. Польський митець Станіслав Віткевич, автор “закопанського стилю” написав рекомендаційного листа предстоятелю Української греко-католицької церкви і меценату Андрею Шептицькому з клопотанням про матеріальну допомогу художнику. Михайло Бойчук при зустрічі з митрополитом Шептицьким до листа додав усне прохання оплатити його навчання в Парижі. На той час на Галичині за підтримки митрополита Андрея Шептицького розпочався розвиток неовізантизму, в якого вже були такі прихильники, як сам Панкевич, а слід за ним Модест Сосенко. Варто зазначити, що окрім навчання в різних європейських майстернях М. Бойчук подорожував по Італії, де мав змогу побачити візантійські класичні фрески і мозаїки Равенні [1].

Сам хід організації мистецьких студій М. Бойчука виявився дуже подібним до студій Модеста Сосенка, якими опікувався митрополит Шептицький. Сам же Модест Сосенко, навчаючись у Краківській Академії мистецтв, побував у Мюнхені й Парижі, ознайомився з музеями й галереями Європи, а коли дебютував на виставці у Львові 1905 р., то виступив як майстер неовізантизму [2].

У Михайла Бойчука з’явилися перші прихильники під час паризького періоду. Серед них були С. Бачинський, М. Касперович, С. Налепінська, С. Сегно, О. Шагінян та ін. У 1910 році на Паризькій виставці в Салоні незалежних були представлені їхні твори як «школа Бойчука» під загальною назвою «Відродження візантійського мистецтва» Найбільш талановитими послідовниками львівського періоду М. Бойчука були Я. Музика і М. Федюк [3].

У своєму дослідженні Т. Земляна [4] зазначає, що бойчукісти могли синтезувати «італійські» та «академічні» складові української культури

Рис. 1.4. Сторінки статті

у своєму дослідженні Г. Земляна [4] зазначає, що «бойчукісти могли синтезувати «традиційні» та «академічні» складові української культури. В основі їхньої творчої концепції була покладена універсальність художника.

НАУКОВИЙ ПРОСТІР СТУДЕНТА: ПОШУКИ І ЗНАХІДКИ

Бойчукісти в 1920-х виступили організаторами Межигірського художнього технікуму, який спочатку був як школа-майстерня [2].

Вважається, що найбільшим втіленням неовізантизму у творчості М. Бойчука стала його темперна робота «Під яблунею» 1912–1914 рр. Постаті жінки та хлопчика розміщено тут «геральдично», симетрично від центральної вісі композиції — стовбура яблуні. Їхні ноги ритмуються зі стовбуром дерева і його корінням, а обличчя й руки прочитуються на тлі пишної крони, де листя розгортаються як квіти. Людина постає тотожною дереву, укоріненою в Землю. Вона розкриває свої сили в Небі. Тут прадавні язичницькі вірування набувають нової сили в християнській вірі про духовне сходження. Художник огортає свою родину сяйвом золота [2].

Величезне історичне значення для нас мають роботи бойчукістів, в яких уособлюються здобутки професійного і українського народного мистецтва. На жаль, на чолі народного мистецтва стояла радянська влада. Вона використовувала мистецтво як інструмент панування на теренах України для втілення своїх політичних ідеалів. У 30-ті роки ХХ ст. переважну більшість цих митців, як і самого Михайла Бойчука, було репресовано за «контрреволюційний традиціоналізм» і «національну форму», а чимало їхніх творів знищено [3].

Таким чином, неовізантизм як напрям модерну поєднав мистецьку українську спадщина та візантійське мистецтво. Бойчукісти синтезували «традиційні» та «академічні» складові української культури. В основі їхньої творчої концепції була покладена універсальність художника.

Подальшого дослідження потребує творчість інших українських митців неовізантизму, зокрема Я. Музики, М. Сосенко, М. Федюка та інших.

Рис. 1.4. Сторінки статті

Подальшого дослідження потребує творчість інших українських митців неовізантизму, зокрема Я. Музики, М. Сосенко, М. Федюка та інших.

Список використаних джерел:

1. Путівник UA View: веб-сайт.
URL : <https://uaview.ui.org.ua/ua/artist/Boichuk-Mykhaylo>

НАУКОВИЙ ПРОСТІР СТУДЕНТА: ПОШУКИ І ЗНАХІДКИ

2. Неовізантизм та ідеї сакралізації життя у творчості Михайла Бойчука: веб-сайт. URL: <http://alive-inter.net/ukr/referat-45442dkjmg>

3. Український неовізантизм: веб-сайт.
URL : <https://goutsoullac.livejournal.com/444546.html>

4. Галина Скляренко. До проблеми національного відродження в українській культурі та мистецтві ХХ сторіччя. Художня культура. Актуальні проблеми : наук. вісник. Ін-т проблем сучас. мистец. НАМ України. Редкол. : В. Сидоренко (гол.), О. Федорук (гол. ред.), А. Пучков та ін. К. : Фенікс, 2013. Вип. 9. С. 79-92: веб-сайт.
URL : http://mari.kiev.ua/sites/default/files/inline-files/Hud-Kultura_9-2013_WEB.pdf

Рис. 1.5. Сторінки статті